

Pujol insta a un pacte Matas-Voltor

L'acord sobre la gestió de la recepció de TVC a les Illes entre els governs català i balear no es va produir com esperava el president Jaume Matas. Només és un protocol d'intencions, sense massa concrecions i que insta Matas i l'OCB-Voltor a arribar a un pacte.

El resum de la cimera del passat dia 13 entre Jaume Matas, i Jordi Pujol és que, pel que fa al tema estrella de la recepció de TV3 a les Illes, gairebé tot continua com abans. El que hi ha de nou, això sí, és la declaració d'intencions: bon punt la llei ho permeti —la llei de tercers canals que previsiblement començarà el febrer els tràmits parlamentaris a Madrid— els dos governs podrien pactar un futur conveni a través del

qual el de Balears es faci càrrec institucionalment de la recepció. És un protocol d'intencions que, en la línia diplomàtica de què sempre ha fet gala la Generalitat de Catalunya envers els afers de les Illes, aconhorta totes les parts. Una més que l'altra, tot val a dir-ho, perquè l'executiu de Jaume Matas aspirava a una victòria molt més rotunda, que el president de la Generalitat no ha volgut oferir al seu homòleg illenc, i que significa en

la pràctica que Pujol no ha acceptat deixar tota sola l'Obra Cultural Balear (OCB) en el conflicte que l'enfronta al Govern balear per la recepció de TV3.

El Protocol. D'entrada, i al contrari del que volia el Govern balear, no hi ha hagut cap tipus de conveni, sinó un protocol d'intencions que, com bé diu el seu propi nom, ho deixa tot obert. No concreta res, ni ferma ningú de manera irrever-

Imatge de la trobada de Jordi Pujol i Jaume Matas a l'aeroport de Maó el passat 13 de gener. La cimera, en la pràctica, tan sols ha servit per posar en evidència les desavinences "d'una manera molt educada i elegant", segons paraules d'un periodista present.

Repetidor de TV3 al Toro, Menorca. La gestió dels repetidors a Menorca i Eivissa és ja del Govern balear. A Mallorca és on hi ha el gran conflicte.

ARXIU / PRATS I CAMPS

sible. I, sobretot, no posa cap data. Això és molt important, perquè en la pràctica és un reconeixement que qualsevol conveni futur possiblement s'hagi de fer una vegada passades les eleccions autonòmiques balears del pròxim dia 13 de juny.

Per altra banda, i també al contrari del que volia Jaume Matas, el protocol introdueix el principi –sempre reclamat per l'OCB– de territorialització de la gestió del senyal de TV3. Això és, que d'acord amb l'entramat institucional i polític illenc, la gestió futura de la recepció s'hagi de concretar en cada illa, encara que sigui el mateix senyal per a totes les Balears. Així, els futurs convenis, si es fan, es limitarien a cadascuna de les Illes i per tant reconixerien la personalitat política insular. De passada, s'obre la porta a la participació de cada Consell Insular en l'hipotètic ens de gestió de la recepció. Això és també molt important perquè el Govern balear (PP) controla per majoria absoluta el Parlament, el Consell de Menorca i el d'Eivissa-Formentera, però no el de Mallorca, que és governat pel Pacte de Progrés (PSIB, PSM i UM).

Una altra aspiració que Jaume

En aquesta cimera entre Matas i Pujol, encara que només sigui en esperit, el nacionalisme mallorquí hi ha comptat molt.

Matas no ha vist acomplerta és la del reconeixement del paper exclusiu del Govern balear en la gestió dels repetidors, ja que el protocol es refereix a aquest punt deixant la porta oberta a la "gestió directa o indirecta". De moment, el Govern balear ja té la propietat dels de Menorca i d'Eivissa, però a Mallorca la propietat és de Voltor, que no els vol vendre sense condicions al Govern balear.

El fet que el protocol faci la previsió de futurs convenis per a cada illa, representa una porta de resolució al conflicte actual a Mallorca. Les intencions expressades i signa-

des per Matas i Pujol diuen, explícitament: "En el cas de l'illa de Mallorca es promourà prioritàriament l'establiment d'un acord amb l'entitat que realitza actualment les funcions de reemissió dels canals de la Corporació Catalana de Ràdio i Televisió...". Per tant, el desig és que Voltor i el Govern balear arribin a un acord.

El protocol preveu, així mateix, que els dos governs "estudiaran la viabilitat" d'establir unes desconexions dels canals de televisió catalana per a Balears. Es una vella aspiració, però el fet que aquestes desconexions –que sempre s'ha donat per suposat que serien informatius– hagin de tenir un control institucional fa que sigui una qüestió bastant complexa, la resolució de la qual, almanco ara per ara, sembla bastant llunyana. Aquí hi entraria en joc novament el peculiar entramat institucional illenc: Parlament, Govern i consells insulars. A més, la fórmula que s'utilitza en el protocol –"estudiaran la viabilitat"–, pot significar tant una vertadera voluntat de fer les desconexions com simplement amagar la voluntat de no dir que no hi haurà desconexions si els problemes polítics a les Illes sobre el control així ho aconsellen.

Finalment, el protocol preveu que per redactar els convenis, els dos governs establiran una comissió mixta integrada per quatre membres de cada administració, que intentaran arribar a un acord, sempre segons la futura llei de Tercers Canals. Tenint en compte que aquesta llei és previst que entri en el Congrés dels diputats el mes de febrer, encara que s'hi tramitès ràpidament, després s'hauria de desenvolupar normativament, i vista la proximitat de les eleccions autonòmiques de Balears –el dia 13 de juny–, tot fa pensar que és molt difícil que el protocol signat per Pujol i Matas es pugui concretar abans que se sàpiga si el PP continua governant a les Balears.

En aquest sentit, i a pesar que mai no es reconeix oficialment, totes les parts –OCB, Generalitat de Catalunya i Govern balear– són conscients que el desenvolupament del protocol signat està con-

dicionat totalment per la pròxima cita electoral. Dit d'una altra manera, la concreció de l'actual protocol serà radicalment diferent segons qui governi Balears després del 13 de juny. Si és el PP, el protocol es convertirà en una arma del Govern balear en contra de l'OCB, que poc o res tindrà a fer, si no és acceptar les condicions de rendició que li posi Matas. Si, pel contrari, el pacte de progrés (PSIB, PSM i UM) accedeix al govern, de segur que l'OCB tindrà un paper rellevant en la futura gestió balear de la recepció de TV3. Una tercera opció seria un govern del PP en minoria, que tampoc no podria imposar en contra de tota l'oposició i de l'OCB un conveni lesiu per als interessos de l'entitat presidida per Antoni Mir.

Valoracions. I precisament Antoni Mir, el president de l'OCB, va ser ràpid per fer les seves valoracions. A les 17.30 de l'horabaixa Pujol i Matas convocaven una conferència de premsa a Menorca. L'OCB havia convocat la seva a Palma a les 18.30. També va fer valoracions sobre el tema Pere Sampol. El portaveu del PSM no s'esperà que acabàs la reunió de Menorca: les va fer a les 12 del migdia. Comencem, però, per les valoracions dels presidents.

Pel que fa a Pujol, el president de la Generalitat explicà que, ara per ara, no podien anar més enllà del que s'havia acordat. És a dir, un protocol que en la pràctica insta les dues parts en conflicte a cercar una solució. I les dues parts la veritat és que a hores d'ara semblen tan allunyades d'un acord com sempre havien estat.

Jaume Matas, que des del mes d'abril ha repetit una vegada darrere l'altra que no tornarà a negociar res amb l'OCB, explicà que el seu govern està disposat ara a "reconèixer el paper" que ha fet Voltor-OCB en la recepció de TV3 i que "per ventura aquesta pot ser la darrera possibilitat d'arribar a una entesa". Això sí, el president illenc únicament va fer referència a la possibilitat de comprar els repetidors i rebutjà rotundament que es pugui arribar a una gestió fu-

La cimera, el PP i la 'foto'

A banda de la recepció de TV3, en la cimera entre Pujol i Matas a Menorca s'hi havien de tractar altres temes, oficialment. A més, és simptomàtic el fet que el Govern de Matas hagi volgut fer la reunió en aquella illa, on precisament el seu partit passa per uns moments delicadíssims que el posen a punt del desastre, ja que l'estreta majoria absoluta de què disposa en el Consell de Menorca (7 diputats contra els 4 del PSIB, 1 del PSM i 1 d'EU) podria esvaïr-se en les pròximes eleccions si, com tothom suposa i alguna enquesta no feta pública així ho diu, el PP perd almanco un diputat. Però anem per parts.

Restes de la cimera. Segons ha pogut conèixer aquest set-

manari, la cimera no preveia gaire cosa més que una reunió que servís per escenificar una *foto*, a banda del tema de fons de TV3. I efectivament així va ser. Perquè d'acords, res. Tret que s'entengué per "acord" una declaració dels dos presidents en favor que l'estat cedés o accepti la co-gestió dels aeroports. Tinent en compte que el PP i el Govern de Madrid, segons va dir Mariano Rajoy, no hi estan disposats, el president de la Generalitat no pot esperar dels disciplinats membres balears del PP cap altra cosa que, com sempre, obeir les directrius de la central. De fet, Pujol no ho espera. Però si poca cosa és aquest "acord", encara hi hagué menys sintonia en la resta de matèries que es tractaren. En la qüestió del finançament, per exemple. Els dies previs a la cimera fons de la Generalitat asseguraven que Pujol plantejaria a Matas la necessitat que Balears i Catalunya -contribuents nets- acordassin un principi d'estratègia comuna. Tanmateix el president Matas, en la conferència de premsa, assegurà que aquesta qüestió "no s'havia tractat". Qui tenguí orelles...

I encara es van fer més paleses les desavinences entre Matas i Pujol quan el president balear demanà al català que intercedís perquè l'Institut d'Estudis Catalans incorporés un llistat de lèxic específic de les Illes. Pujol, astorat, hagué de recordar a Matas que ni ell ni el seu govern no són qui per determinar el que és correcte o incorrecte en qüestió de llengua.

ARXIU / JOAN CELIA

Joan Huguet. Ex-home fort del PP de Menorca, ara en el PP de Mallorca.

El PP a Menorca.

Si la cimera, en la pràctica, tan sols ha servit, com deia un periodista present, "per posar en evidència les desavinences d'una manera molt educada i elegant", aleshores pren força la idea que l'objectiu era una *foto* que ajudàs a compensar la mala imatge que

té el PP a Menorca. Els conservadors es feren amb el Consell de Menorca l'estiu de 1991 gràcies a un trànsfuga del PSOE. El 1995 guanyaren per majoria absoluta, però amb la crisi de Canelles, qui era home fort del PP menorquí i president del Consell -avui president del Parlament balear- Joan Huguet, abandonà l'illa. No solament per residència temporal, sinó que fins i tot -abans del Nadal passat- traslladà la militància des de Menorca a Mallorca. Des de l'espantada d'Huguet el PP -tot i mantenir el govern del Consell insular- viu immers en una profunda crisi. Al capdavant del partit a Menorca Huguet va ser substituït, primer, per Cristòfol Triay, que hagué de deixar pas com a home fort a Antoni Juaneda al cap d'uns mesos. El procés de degradació s'ha vist completat per problemes interns greus a Maó amb la sortida de 40 militants, i per la fugida de l'ala més dretana del partit, que s'ha integrat en una plataforma ultra de caràcter anticatalanista. Tot plegat, massa problemes per resoldre'ls només amb una foto.

El nacionalisme mallorquí ha jugat fort en aquest conflicte sobre la recepció de TV3. Antoni Mir (a la dreta) ha tingut el clar suport del nacionalisme polític, com el del PSM (Pere Sampol, a l'esquerra) i d'UM (Maria Antònia Munar, enmig), que feren força davant la Generalitat per evitar que l'OCB sortís perjudicada d'un hipotètic acord entre Pujol i Matas.

tura compartida amb l'OCB. Justament allò que sempre havia dit.

Per la seva part, Antoni Mir, que no podia dissimular la cara de satisfacció, assegurava que "aquest protocol garanteix els drets de Voltor-OCB al cent per cent" i que "obre la porta" a una negociació entre l'entitat cultural i el Govern balear. Una negociació que –Mir ho remarcà un parell de vegades– no va arribar a començar mai perquè el Govern balear trencà unilateralment les poques reunions exploratòries que es produïren la primavera passada. Mir explicà que qualsevol negociació ha de partir de la base que no es tracta de "cap compra, perquè no és aquesta la qüestió", sinó que l'entitat posa tres punts irrenunciables: el reconeixement històric de Voltor, la participació en la futura gestió del Parlament i dels consells insulars; i tercer, que l'OCB tenguí un paper, "i no testimonial" va dir, en el futur ens de gestió. La primera condició de les tres és l'única sobre la qual el Govern balear està disposat a parlar, i sempre donant per suposat que el "reconeixement" es pot calcular en doblers i res més. Així les coses el conflicte entre el Govern i l'OCB no pareix que s'hagi d'acabar per ara, llevat d'una improbable sorpresa.

Pere Sampol, per la seva banda, explicà –cinc hores abans de la conferència de premsa de Menorca– que el PSM troba "positiva" la possibilitat d'una futura desconnexió de TV3 per a Balears, si bé remarcà que caldria que aquesta pro-

gramació estigués controlada democràticament per les "institucions" –en plural, per tant no sols del Parlament sinó també dels consells insulars– per tal d'evitar que se'n faci un ús partidista. A més, el portaveu nacionalista "lamentà" que en les relacions entre OCB i el Govern balear, Jaume Matas hagi volgut sempre "no solament marginar l'entitat cultural, sinó que l'ha intentada sotmetre a la seva voluntat."

Gestions discretes i intenses.

Aquest setmanari va avançar, la setmana del 7 de desembre (vegeu número 756) la cimera entre Pujol i Matas. La mateixa setmana el *Diari de Balears* ja anunciava que el tema estrella –gairebé l'únic amb entitat política– seria la recepció de TV3. Quan aquestes notícies aparegueren en els mitjans de comunicació ja feia unes setmanes que sovintejaven les gestions entre Palma i Barcelona.

Per un costat, el govern de Jaume Matas insistia davant del Govern de Jordi Pujol en la necessitat d'arribar a un acord, amb l'argument de la institucionalització de la recepció. Per l'altra banda, l'OCB feia arribar, amb fil directe, a la presidència de la Generalitat, que el nacionalisme illenc mai no entendria que el govern nacionalista de Catalunya i el govern del PP de Balears –que si per una cosa es caracteritza és pel seu antinacionalisme– pactassin un acord a espatlles o contra l'OCB. Una petició que, després s'ha vist, era supèrflua,

perquè Pujol mai no va tenir la intenció de fer-ho, tot i que àmbits propers al Govern balear així ho filtraren en més d'una ocasió.

A mesura que s'acostava la data de la cimera, les gestions, tan intenses com discretes, es feren cada cop més nombroses.

El PSM també s'hi implicà, encara que només fos per deixar clar una vegada més davant els seus aliats de CDC que, com deia l'OCB, no s'avindria a un acord que obligàs el nacionalisme illenc a posar-se en *peu de guerra*. No vament, a Barcelona els donaren seguretats.

El que passava, és clar, és que la Generalitat s'hauria sentit més còmoda si una institució de les Illes s'hi implicàs, ja que precisament el Govern balear feia valer la seva condició d'interlocutor institucional, mentre que Voltor és, al cap i a la fi, una entitat privada. Miraculosament allò que necessitava el nacionalisme cultural i polític mallorquí, i la Generalitat, va sorgir de l'altre partit nacionalista de Mallorca, UM, la presidenta del qual, Maria Antònia Munar, que ho és també del Consell de Mallorca (governat amb el PSM i el PSIB), adreçà 48 hores abans de la cimera una carta a Pujol en què li demanava que es tengués en compte el paper de Voltor i dels Consells Insulars en qualsevol futur acord. Pràcticament el que es llegeix en el protocol signat entre els dos presidents.

Miquel Payeras